

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ТРИДЕСЕТ И ДЕВЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ЗАКОН

за енергийната ефективност

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани с провеждането на държавната политика по повишаване на енергийната ефективност и осъществяване на енергоефективни услуги.

Чл. 2. Законът има за цел насърчаване на енергийната ефективност чрез система от мерки и дейности на национално, отраслово, областно и общинско равнище като основен фактор за повишаване конкурентоспособността на икономиката, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда.

Глава втора
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ

Раздел I
Органи на управление

Чл. 3. (1) Държавната политика по повишаване на енергийната ефективност се провежда от министъра на енергетиката и енергийните ресурси и е съставна част от енергийната политика на страната.

(2) Мерките и дейностите по повишаване на енергийната ефективност се осъществяват от изпълнителния директор на Агенцията по енергийна ефективност, наричана по-нататък "агенцията", съвместно с централните и териториалните органи на изпълнителната власт и другите държавни органи.

Чл. 4. (1) Министърът на енергетиката и енергийните ресурси:

1. внася за приемане от Министерския съвет по предложение на изпълнителния директор на агенцията националните дългосрочни и краткосрочни програми за енергийна ефективност и контролира изпълнението им;

2. издава подзаконовите нормативни актове, отнасящи се до енергийната ефективност, предвидени в този закон;

3. осъществява взаимодействие с другите държавни органи по отношение на провеждането на държавната политика по повишаване на енергийната ефективност;

4. организира подготовката на мерки за хармонизиране на българското с европейското законодателство в областта на енергийната ефективност;

5. осъществява международното сътрудничество на Република България в областта на енергийната ефективност;

6. осъществява и други правомощия в областта на енергийната ефективност, възложени му с други нормативни актове.

(2) Министърът на енергетиката и енергийните ресурси може да възложи изпълнението на програмите и мерките по чл. 4, ал. 2, т. 9 от Закона за енергетиката, включително и създаване, поддържане на информационна система и популяризиране на мерките по използване на възобновяеми енергийни източници, на изпълнителния директор на агенцията.

Чл. 5. (1) Изпълнителният директор на агенцията се назначава от министъра на енергетиката и енергийните ресурси съгласувано с министър-председателя.

(2) Изпълнителният директор:

1. ръководи, управлява и представлява агенцията;

2. изготвя и представя за одобряване от министъра на енергетиката и енергийните ресурси, наблюдава и координира националните дългосрочни и краткосрочни програми по чл. 10, както и целевите програми по чл. 11;

3. представя ежегодно на министъра на енергетиката и енергийните ресурси отчет за изпълнението на националните дългосрочни програми и отчет за изпълнението на краткосрочната програма;

4. организира изпълнението на проекти и мерки по националните дългосрочни и краткосрочни програми по енергийна ефективност;

5. одобрява изпълнението на проекти за развитие на енергийната ефективност;

6. осъществява контрол в предвидените от закона случаи;

7. организира и участва в разработването на проекти на подзаконови нормативни актове в областта на енергийната ефективност;

8. предлага разработването и усъвършенстването на стандарти в областта на енергийната ефективност с цел хармонизирането им с европейските норми и стимулиране повишаването на енергийната ефективност при потребителите на енергия;

9. взаимодейства с централните и териториалните органи на изпълнителната власт и другите държавни органи, със сдружения на

работодатели, с браншови организации, сдружения на потребители и с юридически лица с нестопанска цел по провеждането на политиката по енергийна ефективност;

10. организира създаването и поддържането на национална информационна система за състоянието на енергийната ефективност;

11. разработва указания за създаването и поддържането на информационни системи за състоянието на енергийната ефективност при централните и териториалните органи на изпълнителната власт;

12. организира създаването и актуализирането на публичните регистри по чл. 16 и чл. 18, както и издаването на удостоверенията на лицата, отговарящи на изискванията по чл. 16, ал. 4 и чл. 18, ал. 1;

13. организира оказването на експертно съдействие на централните и териториалните органи на изпълнителната власт и другите държавни органи при изпълнението на функциите им по този закон;

14. организира популяризиране на мерките по енергийна ефективност;

15. организира създаването и поддържането на списък на обектите, които следва да бъдат привездани в съответствие с изискванията за енергийна ефективност;

16. съдейства за развитието на обучение по енергийна ефективност;

17. изпълнява и други правомощия, възложени му с други нормативни актове.

Чл. 6. (1) При осъществяването на функциите си изпълнителният директор се подпомага от агенцията.

(2) Агенцията е юридическо лице на бюджетна издръжка – второстепенен разпоредител с бюджетни кредити, със седалище София и има статут на изпълнителна агенция към министъра на енергетиката и енергийните ресурси.

(3) Дейността, структурата, организацията на работа и съставът на агенцията се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

(4) Агенцията е администратор на приходите от:

1. субсидии от републиканския бюджет;
2. собствена дейност;
3. дарения, помощи и други привлечени средства от местни и чуждестранни физически и юридически лица;
4. международни програми и споразумения;
5. други приходи, определени с нормативен акт.

Чл. 7. Министрите разработват и осъществяват програми по енергийна ефективност в съответния отрасъл.

Чл. 8. Областните управители организират разработването и изпълнението на областни програми по енергийна ефективност и осъществяват взаимодействие с органите на местното самоуправление и местната администрация.

Чл. 9. (1) Общинските съвети приемат програми за енергийна ефективност по чл. 10, ал. 4 и 5, както и за:

1. рехабилитация на сградния фонд, административните и стопанските сгради на територията на общината с цел осъществяване на мерки по енергийна ефективност;

2. въвеждане на енергоспестяващи уредби за външно осветление на населените места и в обществените сгради;

3. други мерки за повишаване на енергийната ефективност.

(2) Кметовете организират и изпълняват мерките, предвидени в общинските програми за енергийна ефективност, като предвиждат целеви средства за реализацията им в бюджетите си.

Раздел II

Програми по енергийна ефективност

Чл. 10. (1) Държавната политика по повишаване на енергийната ефективност се осъществява въз основа на национални дългосрочни и краткосрочни програми, приети от Министерския съвет.

(2) Програмите съдържат целите, мерките по енергийна ефективност, дейностите на изпълнителната власт, източниците на финансиране, сроковете за изпълнение, индикаторите за постигане на резултатите, както и други необходими данни.

(3) Националните дългосрочни програми представляват обща концепция за развитието на енергийната ефективност с набелязване на дългосрочните цели и средствата за постигането им и се разработват от агенцията.

(4) Националните краткосрочни програми се съставят от агенцията въз основа на националната дългосрочна програма и програмите, изготвени на отраслово, областно и общинско равнище.

(5) Отрасловите, областните и общинските програми се разработват и осъществяват от централните и териториалните органи на изпълнителната власт и се представят в агенцията.

(6) Националните дългосрочни и краткосрочни програми се внасят за приемане в Министерския съвет от министъра на енергетиката и енергийните ресурси по предложение на изпълнителния директор на агенцията до една година от влизането в сила на закона.

(7) Програмите по ал. 5 се представят в агенцията до 6 месеца от влизането в сила на закона.

(8) Агенцията огласява публично държавната политика за енергийна ефективност в издаван от нея бюлетин, както и по друг подходящ начин.

(9) Бюлетинът се издава ежегодно и се публикува и на страницата на агенцията в Интернет.

Чл. 11. (1) Централните органи на изпълнителната власт, областните управители и другите държавни органи съставят всяка година целеви годишни програми за осъществяване на мерки по енергийна ефективност и ги предоставят за обобщаване от изпълнителния директор на агенцията.

(2) Средствата за изпълнението на програмите по ал. 1 се предвиждат в републиканския бюджет.

Глава трета **МЕРКИ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ**

Раздел I **Управление на енергийната ефективност**

Чл. 12. Енергийните потребители, подлежащи на обследване по реда на чл. 17, са длъжни да извършват управление на енергийната ефективност, като:

1. изготвят периодично най-малко веднъж в годината анализи за общото и специфичното потребление на горива и енергия;
2. изготвят програми за оптимизиране ефективността на енергийното потребление;
3. осъществяват всички мерки за енергоспестяване, предвидени в програмите по т. 2.

Раздел II **Оценяване, сертифициране, обследвания, енергоефективни услуги**

Чл. 13. Енергоефективната дейност се осъществява чрез извършване на енергоефективни услуги.

Чл. 14. За установяване разходите на енергия и за съответствието с изискванията за енергийна ефективност на инвестиционните проекти за изграждане, реконструкция и модернизация на обекти, както и на обекти в експлоатация, се извършват оценявания и обследвания за енергийна ефективност.

Чл. 15. (1) Всеки проект за изграждане, реконструкция и модернизация на обекти подлежи на оценяване за енергийна ефективност като част от оценката за съответствие със съществените изисквания към строежите, извършвана при условията и по реда на Закона за устройство на територията.

(2) Оценяването на проектите по ал. 1 се извършва в съответствие с изискванията за техническите правила и норми за годишно потребление на енергия на различните видове обекти, определени с наредба за енергийните характеристики на обектите на министъра на енергетиката и енергийните ресурси и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Чл. 16. (1) Всяка сграда може да бъде сертифицирана по реда на наредба за сертифициране на сградите на министъра на енергетиката и енергийните ресурси и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(2) Всеки обект – държавна или общинска собственост, в експлоатация, с обща полезна площ над 1000 кв.м подлежи на сертифициране. Сертификатът се издава за срок до 10 години и се поставя на видно място.

(3) Изискванията по чл. 15, ал. 2 могат да не се прилагат към следните категории сгради:

1. паметници на културата, когато не се използват със стопанска цел;

2. обекти – молитвени домове на законно регистрираните вероизповедания в страната;

3. временни сгради с планирано време за използване до две години;

4. стопанските сгради на земеделските производители, използвани за селскостопанска дейност;

5. жилищни сгради, които се използват до 4 месеца годишно;

6. единични сгради с обща полезна площ до 50 кв.м.

(4) Сертифицирането по ал. 1 се извършва от физически или юридически лица, които:

1. са регистрирани по Търговския закон;

2. са акредитирани от националния орган по акредитация;

3. разполагат с необходимите технически средства;

4. разполагат с необходимия персонал – физически лица, които имат:

а) завършено висше техническо образование и не по-малко от три години стаж по специалността или завършено средно техническо образование и не по-малко от 6 години стаж по специалността;

б) завършен курс по обучение за сертифициране на сгради;

5. не са участвали, включително наетият персонал, при проектирането, изграждането и експлоатацията на сградите, които подлежат на сертифициране.

(5) Агенцията вписва в публичен регистър лицата по ал. 4 по тяхна писмена молба, като обстоятелствата по т. 1, 2 и 4 се установяват със съответния документ, а обстоятелствата по т. 3 и 5 – с декларация.

(6) Агенцията издава на вписаните в регистъра лица удостоверение срещу заплащане на такса, определена с тарифа, приета от Министерския съвет.

(7) Агенцията отказва да впише в регистъра лицата, които не отговарят на някои от посочените в ал. 4 изисквания.

(8) Удостоверението за вписване в регистъра или мотивираният писмен отказ се издава от изпълнителния директор на агенцията в 14-дневен срок от датата на постъпване на молбата.

(9) Удостоверението по ал. 8 има валидност три години.

(10) Отказите за включване в регистъра са индивидуални административни актове.

(11) Отказът, както и мълчаливият отказ по ал. 7 подлежат на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването им или от изтичането на срока по ал. 8.

(12) Агенцията заличава от регистъра лицата, получили удостоверение с право да извършват сертифициране на сгради при:

1. отпадане на някое от условията по ал. 4;

2. представяне на невярна декларация по ал. 4, т. 3 и 5 и/или

3. нарушение на задълженията по този закон.

(13) Обстоятелствата, подлежащи на вписване по ал. 1 – 12, редът за вписване в регистъра и за получаване на информация се определят с наредба на министъра на енергетиката и енергийните ресурси.

Чл. 17. (1) На обследване за енергийна ефективност подлежи всеки енергиен потребител, чието годишно потребление на енергия е над границите, определени с наредбата по ал. 2.

(2) Обследването за енергийна ефективност се извършва при условия и по ред, установени с наредба за обследване за енергийна ефективност на министъра на енергетиката и енергийните ресурси, министъра на икономиката и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(3) Обследването за енергийна ефективност има за цел да идентифицира специфични възможности за намаляване на енергийната консумация.

(4) Обследването за енергийна ефективност установява:

1. консумацията на енергия;

2. нивото на технологиите и управлението на енергийното стопанство;

3. икономията на топлинна енергия и топлосъхранение на обекта;

4. съответствието със стандартите за енергийна ефективност и изискванията на наредбите по ал. 2 и чл. 15, ал. 2.

(5) Обследването за енергийна ефективност съдържа данните по ал. 4 заедно с препоръки за подобряване на енергийната ефективност.

Чл. 18. (1) Обследванията по чл. 17 се извършват от физически или юридически лица, които:

1. са регистрирани по Търговския закон;

2. са акредитирани от националния орган по акредитация;

3. разполагат с необходимите технически средства;

4. разполагат с необходимия персонал – физически лица, които:

а) имат завършено висше техническо образование и не по-малко от три години стаж по специалността или завършено средно техническо образование и не по-малко от 6 години стаж по специалността;

б) имат завършен курс на обучение за обследване за енергийна ефективност;

5. не са участвали, включително наетият персонал, при проектирането, изграждането и експлоатацията на обектите, които подлежат на обследване за енергийна ефективност.

(2) Агенцията вписва в публичен регистър лицата по ал. 1 по тяхна писмена молба, като обстоятелствата по т. 1, 2 и 4 се установяват със съответния документ, а обстоятелствата по т. 3 и 5 – с декларация.

(3) Агенцията издава на вписаните в регистъра лица удостоверение срещу заплащане на такса, определена с тарифа, приета от Министерския съвет.

(4) Агенцията отказва да впише в регистъра лицата, които не отговарят на някое от посочените в ал. 1 изисквания.

(5) Удостоверението за вписване в регистъра или мотивираният писмен отказ се издават от изпълнителния директор на агенцията в 14-дневен срок от датата на постъпване на молбата.

(6) Удостоверението по ал. 5 има валидност три години.

(7) Отказите за включване в списъка са индивидуални административни актове.

(8) Отказът, както и мълчаливият отказ по ал. 4 подлежат на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването им или съответно от изтичане на срока по ал. 5.

(9) Агенцията заличава от регистъра лицата, получили удостоверения с право да извършват обследване за енергийна ефективност, при:

1. отпадане на някое от условията по ал. 1;
2. представяне на невярна декларация по ал. 1, т. 3 и 5 и/или
3. нарушение на задълженията по този закон.

(10) Обстоятелствата, подлежащи на вписване по ал. 1 – 9, редът за вписване в регистъра и за получаване на информация се определят в наредбата по чл. 16, ал. 13.

Чл. 19. Когато обследване за енергийна ефективност установи нарушение на показатели, определени в подзаконовите нормативни актове по този закон, лицето, извършващо обследването, уведомява агенцията и предоставя документацията, установяваща резултатите от обследването.

Чл. 20. Енергоефективните услуги, свързани с проучване, проектиране, конструиране, инсталиране, модернизация, поддръжка и/или управление и мониторинг, се осъществяват от физически или юридически лица, регистрирани по Търговския закон, и се извършват на основата на писмени договори, сключени с енергиен потребител.

Чл. 21. (1) Физическите и юридическите лица по чл. 20, извършващи енергоефективни услуги, могат да сключват и договори, при които инвестициите се възстановяват от реализираните спестявания на енергия. Договорите съдържат:

1. базисното енергопотребление;
2. гарантираните икономии и реда за установяването им;
3. начина на финансиране;
4. начина на изплащане на възнаграждението.

(2) Физическите и юридическите лица по чл. 20, извършващи енергоефективни услуги при условията на ал. 1, осигуряват извършването на услугата изцяло или частично със собствени средства или поемат задължение да осигурят финансирането им от трета страна.

(3) Възнаграждението на физическите и юридическите лица по чл. 20, извършващи енергоефективни услуги при условията на ал. 1, е за сметка на реализираните икономии.

(4) Физическите и юридическите лица по чл. 20, извършващи енергоефективни услуги при условията на ал. 1, носят финансовия, техническия и търговския риск за изпълнението на проектите за енергийна ефективност.

Глава четвърта
ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПОВИШАВАНЕ НА
ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Раздел I
Фонд “Енергийна ефективност”

Чл. 22. (1) За финансиране на дейностите по повишаване на енергийната ефективност, с изключение на тези по чл. 11, се създава Фонд “Енергийна ефективност”.

(2) Фонд “Енергийна ефективност”, наричан по-нататък “фонда”, е юридическо лице със седалище София.

Чл. 23. (1) Фондът управлява финансови средства, предоставени за инвестиционни проекти за развитие на енергийната ефективност, съобразно приоритетите, заложи в националните дългосрочни и краткосрочни програми по енергийна ефективност, приети от Министерския съвет.

(2) Фондът осъществява своята дейност съгласно този закон, споразуменията с донорите и действащото законодателство и не е част от консолидирания държавен бюджет.

Чл. 24. В изпълнение на своите цели фондът основава дейността си на следните принципи:

1. прозрачност при управлението на средствата;
2. равнопоставеност на всички кандидатстващи за финансиране от фонда;
3. партньорство и сътрудничество с физически и юридически лица – търговци по смисъла на Търговския закон, за съвместно финансиране на проекти по енергийна ефективност.

Чл. 25. (1) Приходите на фонда се набират от:

1. дарения от международни финансови институции, международни фондове, български и чуждестранни физически или юридически лица;
2. финансови приходи, състоящи се от лихви по текущи сметки или банкови депозити на фонда;
3. заеми или други финансови инструменти с кредитен характер от международни организации и банки, както и от физически лица и/или от юридически лица, регистрирани като търговци, получени изключително за осъществяване целите на фонда;
4. други постъпления, съответстващи на характера и дейността на фонда.

(2) Първоначално набраните средства на фонда се съхраняват в търговска банка - депозитар с лиценз за дейност на територията на страната, определена чрез проведен конкурс.

Чл. 26. Средствата на фонда се разходват за:

1. възмездно финансиране на проекти за развитие на енергийната ефективност в България;
2. гаранционна дейност по кредити от финансово-кредитни институции, отпуснати по проекти за енергийна ефективност;
3. издръжка на фонда съгласно годишния бюджет за приходите и разходите, одобрен от управителния съвет.

Чл. 27. (1) Фондът се управлява от управителен съвет, състоящ се от 7 членове, както следва:

1. представител на Министерството на енергетиката и енергийните ресурси, определен от министъра на енергетиката и енергийните ресурси;

2. представител на Министерството на околната среда и водите, определен от министъра на околната среда и водите;

3. изпълнителния директор на агенцията;

4. четирима представители на физически лица и/или на юридически лица – търговци по смисъла на Търговския закон, или на юридически лица с нестопанска цел по смисъла на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, с необходимия професионален опит.

(2) Мандатът на членовете на управителния съвет е две години.

(3) Председателят на управителния съвет се избира измежду членовете на управителния съвет за срок една година.

(4) Всеки член на управителния съвет, избран за негов председател, довършва започнатия си мандат от две години след освобождаването му от длъжността председател.

(5) Представителите по ал. 1, т. 4 се избират от събранието на физическите лица и/или на юридическите лица – търговци по смисъла на Търговския закон, или на юридическите лица с нестопанска цел по смисъла на Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

(6) Събранието на физическите лица и/или на юридическите лица – търговци по смисъла на Търговския закон, или на юридическите лица с нестопанска цел по смисъла на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, се свиква на всеки две години.

(7) На събранието по ал. 5 могат да участват и да предлагат за избор членове на управителния съвет сдружения на общини, търговски и стопански камари, асоциации на търговски банки, както и други заинтересовани лица.

(8) Член на управителния съвет не може да бъде физическо лице, както и представител на юридическо лице, което е:

1. осъждано за умишлено престъпление от общ характер;

2. съпруг или роднина по права или по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до трета степен включително с друг член на управителния съвет на фонда;

3. по служебно правоотношение или по трудов договор в администрацията, с изключение на лицата по ал. 1, т. 1 - 3.

Чл. 28. (1) Управителният съвет управлява цялостната дейност на фонда.

(2) Управителният съвет:

1. приема правилник за организацията на работа и дейността на фонда;
2. одобрява политиката за финансиране и гарантиране на фонда;
3. приема стратегия за дейността на фонда;
4. приема критериите за оценка и подбор на проекти по енергийна ефективност, кандидатстващи за финансиране от фонда;
5. одобрява финансирането на проекти за енергийна ефективност;
6. одобрява договорите, свързани с гаранционната дейност на фонда;
7. одобрява приходния и разходния бюджет и годишния доклад за дейността на фонда, подготвен от изпълнителния директор;
8. избира и освобождава изпълнителния директор;
9. назначава независим финансов одит и приема годишния финансов отчет;
10. одобрява щатното разписание на фонда и определя възнаграждението на неговите служители;
11. приема и други мерки, преценени като необходими за постигане целите на фонда.

Чл. 29. (1) Фондът се представлява от изпълнителен директор, избран от управителния съвет чрез проведен конкурс.

(2) Отношенията с изпълнителния директор се уреждат с договор.

(3) Договорът с изпълнителния директор се сключва за срок 5 години.

(4) Изпълнителният директор на фонда:

1. представлява фонда;
2. изготвя проект на стратегия за дейността на фонда;
3. изготвя необходимата документация за финансиране и гарантиране на проектите в съответствие със закона и сключените споразумения с донорите;
4. изготвя проект на бюджета за приходите и разходите и осигурява изпълнението на одобрения от управителния съвет бюджет;
5. изготвя доклади и други материали за преглед и одобряване от управителния съвет в съответствие с вътрешните правила на фонда;
6. подготвя заседанията на управителния съвет;
7. подписва одобрените от управителния съвет договори за финансиране и гарантиране на проекти, сключвани с фонда;
8. информира периодично управителния съвет за нивото на изпълнение на финансираните проекти;
9. назначава и освобождава персонала в съответствие с действащото законодателство;
10. отговаря за опазване имуществото на фонда;
11. извършва и други дейности, възложени му с решение на управителния съвет.

Чл. 30. (1) Договорът с изпълнителния директор се прекратява предсрочно при:

1. подадена оставка;
2. влизане в сила на присъда за умишлено престъпление;

3. грубо нарушаване на този закон или на нормативните актове по прилагането му;
 4. системно неизпълнение на поетите задължения;
 5. съществено нарушение на задълженията, установени с договора;
 6. увреждане интересите на фонда;
 7. обективна невъзможност да изпълнява задълженията си в продължение на повече от 6 месеца;
 8. смърт.
- (2) Установяването на обстоятелствата по ал. 1 и прекратяването на мандата се извършват с решение на управителния съвет.

Раздел II Насърчения

Чл. 31. Потребителите на електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ в сгради – етажна собственост, учредили юридически лица – асоциации, по реда на чл. 152 от Закона за енергетиката, могат да кандидатстват за финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност от фонд “Енергийна ефективност”.

Глава пета КОНТРОЛ ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Чл. 32. Изпълнителният директор на агенцията упражнява контрол върху дейността на потребителите на енергия в защита на обществения интерес за повишаване на енергийната ефективност в случаите, когато провеждането на мерки по енергийна ефективност съгласно този закон или други нормативни актове е задължително.

Чл. 33. В изпълнение на контролните си правомощия изпълнителният директор на агенцията:

1. извършва проверки чрез упълномощени длъжностни лица;
2. налага административни наказания, предвидени с този закон;
3. привлича експерти и назначава експертизи на извършените по чл. 17 обследвания.

Чл. 34. (1) Длъжностните лица, които извършват проверки и съставят актове за установяване на административни нарушения, се определят със заповед на изпълнителния директор.

(2) Длъжностните лица по ал. 1 се легитимират със заповедта по ал. 1 и със служебна карта, удостоверяваща заеманата от тях длъжност.

Чл. 35. (1) Длъжностните лица по чл. 34, наричани по-нататък “контролните органи”, имат право:

1. на свободен достъп до обектите за проверки;
2. да изискват от проверяваните лица документи, необходими за осъществяването на контрола;
3. да провеждат експертизи и контролни обследвания;

4. при режим на допускане, определен от органите на Министерството на отбраната и Министерството на вътрешните работи, да извършват проверки на енергийните им обекти.

(2) Проверяваното лице е длъжно да осигури всички условия за нормалното протичане на проверката и да оказва съдействие на контролните органи, като:

1. предоставя място за извършване на проверката;
2. определя свой представител за контакти и оказване съдействие на проверяващите длъжностни лица;
3. предоставя достъп до служебните помещения;
4. предоставя всички документи, необходими за осъществяването на контрола.

(3) Контролните органи са длъжни да не разгласяват служебната и търговската тайна, които са им станали известни при или по повод осъществяването на контролната дейност.

Чл. 36. (1) За резултатите от проверките контролните органи съставят констативен протокол, към който прилагат събраните данни, документи и обяснения.

(2) Протоколът се предоставя на проверяваното лице, което има право да даде обяснения и възражения в 14-дневен срок от връчването му.

Чл. 37. (1) Въз основа на резултатите от проверката контролните органи могат:

1. да дават предписания на проверяваните лица за отстраняване на констатирани нарушения и определят срок за привеждане в съответствие с показателите за енергийна ефективност, установени в подзаконовите нормативни актове по този закон;
2. да съставят актове за установяване на административни нарушения.

(2) Предписанията на контролните органи, дадени в изпълнение на правомощията им по този закон, са задължителни.

(3) Лицата, на които са дадени задължителни предписания, уведомяват в определения им срок контролните органи за тяхното изпълнение.

Чл. 38. Всички държавни органи, юридически и физически лица, са длъжни да оказват съдействие на контролните органи при осъществяване на техните функции.

Глава шеста

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 39. Лице, което наруши разпоредбата на чл. 35, ал. 2, се наказва с глоба от 200 до 500 лв. или с имуществена санкция в размер от 500 до 1000 лв.

Чл. 40. Длъжностно лице, което наруши разпоредбата на чл. 35, ал. 3, се наказва с глоба в размер 500 лв.

Чл. 41. Който не изпълни задължително предписание по чл. 37, ал. 1, т. 1, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв. или с имуществена санкция от 1000 до 3000 лв.

Чл. 42. На юридическо лице или едноличен търговец в случаите, когато откаже на контролен орган, извършващ проверка по този закон, контролно обследване, се налага имуществена санкция от 200 до 2000 лв.

Чл. 43. Лице, извършващо обследване, което не уведоми агенцията и не предостави необходимата документация по чл. 19, се наказва с глоба от 100 до 500 лв. или с имуществена санкция от 500 до 1000 лв.

Чл. 44. Лице, извършващо сертифициране на сгради или обследване за енергийна ефективност, което допусне нарушение при изпълнение на задълженията си, се наказва с глоба от 200 до 1000 лв. или с имуществена санкция от 500 до 5000 лв.

Чл. 45. Лице, извършващо сертифициране на сгради или обследване за енергийна ефективност при нарушение на разпоредбата на чл. 16, ал. 4, т. 5 или чл. 18, ал. 1, т. 5, се наказва с глоба от 200 до 1000 лв. или с имуществена санкция от 500 до 5000 лв.

Чл. 46. Актовете, с които се установяват административни нарушения по този закон, се съставят от длъжностни лица, определени от изпълнителния директор на агенцията.

Чл. 47. Наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на агенцията.

Чл. 48. Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. “Базисно енергопотребление” е потреблението на енергия и съответните разходи за енергия, които се използват като база за сравнение при определянето на бъдещата икономия.

2. “Базисни стойности” са стойностите, които служат за определяне на базисното енергопотребление.

3. “Енергийна ефективност” е всяка мярка, резултатът от приложението на която води до намаляване разхода на първичен енергоносител или енергия при запазване степента на комфорт в бита и намаляване на енергоемкостта на единица продукция в индустрията при опазване на околната среда.

4. “Енергийна себестойност” е енергоемкост, изразена в парични единици.

5. “Енергийна характеристика на сграда” е показател, който обозначава количеството потребена или предназначена за потребление енергия, използвана за задоволяване на различни енергийни нужди на сградата съобразно нейната категория, отчитаща начина на топлоснабдяване, вентилация, климатизация и осветление.

6. “Енергиен потребител” е всяко физическо или юридическо лице – ползвател на енергоносител за преобразуване на енергия или за крайна употреба.

7. “Енергоефективно мероприятие (дейност)” е организационна, структурна, техническа и/или технологична институционална или нормативна промяна за повишаване на енергийна ефективност.

8. “Енергоефективни услуги” са дейностите по обследване, консултиране, проучване, проектиране, конструиране, инсталиране, модернизация, поддръжка, управление и мониторинг на машини, съоръжения и сгради, водещи до намаляване потреблението на енергия при запазване или увеличаване на енергийния комфорт.

9. “Експертиза” е оценката на резултатите от енергийните обследвания.

10. “Енергиен комфорт” – е степен на задоволеност на битовите енергийни нужди на крайния потребител.

11. “Индикатори за постигане на резултатите” са показателите, посочващи конкретните данни, свързани с постигнатите резултати.

12. “Краткосрочни програми” са програми, които обхващат период до три години.

13. “Дългосрочни програми” са програми, които обхващат период до 10 г.

14. “Модернизация на обекти” са дейностите по основен и текущ ремонт, както и промяна на предназначението на обекта.

15. “Оценка за енергийна ефективност” е експертен анализ, основан на научни и опитни методи за определяне на показателите за разход на енергийни носители.

16. “Обследване за енергийна ефективност” е процес, основан на систематичен метод за определяне и остойностяване на енергийните потоци и разходи в промишлена или друга система на енергиен потребител, определящ обхвата на технико-икономическите параметри на енергоефективното мероприятие.

17. “Обща полезна площ на сградите” е разгърнатата площ, която се използва по основното им предназначение.

18. “Обект” е всяка самостоятелно обособена сграда или съоръжение, които потребяват енергия.

19. “Показатели за разход на енергия” са измерени или изчислени количествени и мощностни стойности, характеризиращи етап или цикъл на енергийно преобразуване или употреба на енергиен носител

(количество енергия или енергиен носител, специфичен разход, енергоемкост, мощност на енергиен поток и други.).

20. "Повишаване на енергийната ефективност" е дейност, която води до намаляване на енергийните разходи без промяна на производителността (или услугата), промяна на качеството или други характеристики.

21. "Сертификат за енергийна характеристика на сграда" е официално признат документ, който включва енергийната характеристика на сграда, изчислена според методологията, посочена в наредбата за сертифициране на сгради.

22. "Управление на енергийната ефективност" е дейност по наблюдение за изменение на потреблението, сравняване на постигнатото потребление с прогнозираното, изготвяне на анализи за потреблението и разработване на енергоспестяващи мерки въз основа на тях.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В Закона за енергетиката и енергийната ефективност (обн. ДВ. бр. 64 от 1999 г.; изм. бр. 1 от 2000 г.; бр. 108 от 2001 г.; бр. 63 от 2002 г., бр. 9 и 107 от 2003 г.) глава тринадесета се отменя.

§ 3. (1) Агенцията по енергийна ефективност е универсален правоприемник на Агенцията по енергийна ефективност, регламентирана с отменения Закон за енергетиката и енергийната ефективност.

(2) Договорът с изпълнителния директор на Агенцията по енергийна ефективност се сключва в срок един месец от влизането в сила на закона.

§ 4. (1) Представителят на Министерството на енергетиката и енергийните ресурси по чл. 27, ал. 1, т. 1 е председател на управителния съвет на фонда за срок две години от влизането в сила на закона.

(2) Председателят на управителния съвет на фонда обявява в "Държавен вестник" и в два централни ежедневника начален и краен срок за първоначално набиране на средствата за фонда в набирателна сметка в търговска банка в срок два месеца от влизането в сила на закона.

(3) От държавния бюджет се предоставят на фонда еднократно средства в размер 3 млн. лв. в сроковете по ал. 2.

(4) В 14-дневен срок от изтичане на срока по ал. 2 председателят на управителния съвет свиква първото събрание на лицата по чл. 27, ал. 5 и ал. 7 за избор на членовете на управителния съвет по чл. 27, ал. 1, т. 4.

(5) На лицата, които участват в набиране на средствата на фонда председателят на управителния съвет издава удостоверения. В удостоверенията се посочва броят на гласовете, с които тези лица могат

да участват при вземането на решенията на събранието по ал. 7, като за всеки 1000 лв. се дава право на един глас.

(6) В срока по ал. 4 председателят на управителния съвет публикува в "Държавен вестник" и в два централни ежедневника покана за свикване на първото събрание на лицата по чл. 27, ал. 5 и ал. 7.

(7) На първото събрание присъстващите лица по ал. 4 с решения:

1. приемат правила за работа на събранието;
2. избират членове на управителния съвет по чл. 27, ал. 1, т. 4.

(8) Решенията по ал. 7 се вземат с мнозинство 2/3 от гласовете на присъстващите на събранието лица.

(9) Правилникът за организацията на работата и дейността на фонда се приема в срок три месеца от избора на управителния му съвет.

§ 5. В Закона за местните данъци и такси (обн., ДВ, бр. 117 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 71, 83, 105 и 153 от 1998 г., бр. 103 от 1999 г., бр. 34 и 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 28, 45, 56 и 119 от 2002 г., бр. 84 и 112 от 2003 г., бр. 6 от 2004 г.) в чл. 24, ал. 1 се създават т. 18 и 19:

"18. сградите, получили сертификат категория А, издаден по реда на Закона за енергийната ефективност и Наредбата за сертифициране на сградите - за срок 10 години, считано от годината, следваща годината на издаване на сертификата;

19. сградите, получили сертификат категория Б, издаден по реда на Закона за енергийната ефективност и Наредбата за сертифициране на сградите - за срок 5 години, считано от годината, следваща годината на издаване на сертификата."

§ 6. В Закона за корпоративното подоходно облагане (обн., ДВ, бр. 115 от 1997 г.; попр., бр. 19 от 1998 г.; изм., бр. 21 и 153 от 1998 г.; бр. 12, 50, 51, 64, 81, 103, 110 и 111 от 1999 г.; бр. 105 и 108 от 2000 г.; бр. 34 и бр. 110 от 2001 г., бр. 45, 61, 62 и 119 от 2002 г., бр. 42 и 109 от 2003 г.) в чл. 23, ал. 3, т. 1 се създава буква "м":

"м) фонд "Енергийна ефективност"."

§ 7. В Закона за енергетиката (ДВ, бр. 107 от 2003 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 83, ал. 1, т. 5 думата "изменение" се заменя с "изпълнение".

2. В чл. 97, ал. 1, т. 5 думата "присъединителните" се заменя с "разпределителните".

3. В чл. 148, ал. 2 думите "т. 2 и 3" се заменят с "т. 3 и 4".

4. В § 4, ал. 6 от преходните и заключителните разпоредби думите "чл. 61" се заменят с "чл. 63".

§ 8. Подзаконовите нормативни актове по прилагането на този закон се приемат в срок 6 месеца от влизането му в сила.

§ 9. Изпълнението на закона се възлага на министъра на енергетиката и енергийните ресурси.

§ 10. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в “Държавен вестник” с изключение на чл. 16, който се прилага след приемане на наредбата за сертифициране на сгради, чл. 17, който се прилага след приемане на наредбата за обследване за енергийна ефективност, и § 5 от Преходните и заключителните разпоредби, които влизат в сила от 1 януари 2005 г.

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на 19 февруари 2004 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

КАМЕЛИЯ КАСАБОВА